

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v tuzemstvu mesečno Din 15.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5. poštni predal 22. telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaja, vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 123 • Maribor, četrtek, dne 26. oktobra 1939 • Leto XIV

Tudi ob najtežjih dobah mora delavstvo ohraniti svojo duhapri-sotnost

Imperializem, o katerem smo menili, da so ga izkušnje iz svetovne vojne za vedno ubile, je kmalu po vojni začel zopet dvigati svojo požrešno glavo. Cela vrsta dogodkov zadnjih let nam priča, da svetovna vojna morda prav zaradi tega, ker je bila po bistvu osvojevalna in grabežljiva še ob sklepanju miru, ni prinesla na svet novega duha pomirjenja, še manj pa socialnega duha. Delavski razred je bil med vojno potisnjen v ozadje, nasilno so bile pretrgane njegove mednarodne vezi ter proglašene njegove zahteve za »prokletstvo« posameznih narodov. Ta politika proti delavstvu se po vojni nadaljuje z namenom, da se oslabi idejno in moralno silo delavskega gibanja po posameznih deželah in obenem po vsem svetu.

Namen reakcije se je deloma posrečil. V nekaterih deželah je reakcija dosegla navidezne uspehe. V drugih deželah pa tvori delavstvo konsolidirano gibanje, ki stoji trdno na straži in čaka na ugoden trenutek po težkih bojih, da sprejme zopet proletarijat vseh dežel v svoje vrste in se bori za svoje velike cilje dalje skupno.

Razvoj človeške družbe je pač tak, da se pojavlja v njem tupatam milejša ali hujša reakcija. Delavstvo mora ta naravni zakon poznati in ob nastopu reakcije prav posebno paziti, da ne zapuša in ruši svojih organizacij. Noben pritisk, nobena reakcija, noben dogodek ne sme omajati v delavstvu trdne vere in zaupanja v svoje organizacije. Zakaj vsak delavec ve, da mora reakcijo premagati le enotno organizirano delavstvo, če zastavi svoje zbrane sile, ki je zavrnilo reakcijo, zopet v polni meri, kakor prej.

Vsaka reakcija pospešuje razkroj v delavskih vrstah na najrazličnejše načine: s podtikanjem, z obrekovanjem in opravljanjem, s hujškanjem proti nazorom in načelom, kar na nevedno množico le preveč vpliva. S takim delovanjem reakcija cepi delavske sile, da lahko vrši svoj namen in se smeje nesposobnemu delavstvu, ki veruje vsaki bajki. Tako dela in misli reakcija, ki ovira predvsem tudi prepotrebno kulturno delo delavskih organizacij, da ne govorimo o političnem gibanju posebej.

Za delavstvo velja v teh zmedenih razmerah načelo: ne poslušajmo reakcije, poslušajmo klic trdnih in močnih naših organizacij, da bomo potem, ko premagamo naval reakcije, nastopili zopet enotni in močni na pot konsolidacije za proletarijat. Proletarijat je raztresen po vseh deželah, proletarijat vsake dežele mora zato sam ščititi svoje pozicije v navedenem pravcu, da doprineše po krizi potrebni oboloslju svetovnega proletarijata. Razpoke in slabosti po posameznih deželah slabe celotno delavsko gibanje. To načelo imejmo tudi v sedanjih krizi jasno pred očmi.

Revizija kartelnih sporazumov

Ministrstvo za trgovino je objavilo uredbo o reviziji kartelnih sporazumov.

Ministrstvo za trgovino pripravlja revizijo kartelnih sporazumov. Za v bodoče pa morajo karteli predložiti 10 dni pred sejo ministru vse predloge, ki bi se nanašali na spreminjanje cen proizvodov, pogojev za prodajo, nabave in usluge.

Prav bi bilo tudi, ako bi se revidiral sistem zaščitnih carin, ki se najbrž večkrat zlorablja za navijanje cen.

Politične razmere na Finskem

Socialni demokrati so v tej res kmečki republiki relativno najmočnejša stranka v parlamentu

Ker se danes toliko piše o Finski, pač ne bo odveč, če v kratkih potezah orišemo politični razvoj na Finskem. — Kljub temu, da spada Finska med najmlajše evropske države, hoče braniti svojo svobodo in neodvisnost ter svoje demokratične pridobitve z vso odločnostjo. Od početka države, to je l. 1917., je posebno razveseljiv razvoj finske socialne demokracije.

Pri zadnjih volitvah v začetku julija t. l. je ljudstvo odločno obračunalo s predstavniki fašizma in današnja vladna koalicija, ki jo sestavljajo socialni demokrati, kmečka stranka ter napredna stranka, je trdno zasidrana. V parlamentu so finske stranke takole zastopane: Socialni demokrati 85 poslancev

(l. 1936. 83 poslancev), agrarci 56, napredna stranka 6, konservativna stranka 25, švedska stranka 18, ljudska stranka (fašisti) 8, mali kmetje 2. Pri zadnjih parlamentarnih volitvah so dobili socialisti 515 tisoč 799 glasov (l. 1936. pa 452.751 glasov). Število socialističnih glasov je od l. 1930. stalno naraščalo. Socialistična in kmečka stranka tvorita danes hrbtenico vlade. Njuna zveza je

izraz delavsko-kmetijskih skupnih interesov. Socialisti do l. 1936. niso bili v vladi, ker se je temu protivil reakcionarni predsednik republike Svinhufvud, šele ko je tega zamenjal agrarec Kallio, so socialisti stopili v vlado. Izmed socialističnih ministrov sta najbolj znana zunanji minister s. Erko ter finančni minister s. Tanner, ki je sedaj na pogajanjih v Moskvi.

Finsko-ruska pogajanja še vedno trajajo

Novi predlogi Sovjetske Rusije.

Finski delegaciji, ki je prispela v Moskvo dne 22. oktobra, je sovjetska vlada izročila nove predloge. Dva predstavnika delegacije sta odpotovala v Helsinke, da obvestita finsko vlado in

zvesta za njeno mnenje.

V finskih vladnih krogih izjavljajo, da zaenkrat ni nobenega razloga za vznemirjenje.

Rusila in Bolgarija

Po sklenitvi turško-angleško-francoskega vojaškega dogovora.

Pretekli teden je odstopila vlada Kljusevanova. Bolgarska poročila so zatrjevala, da je odstop v zvezi z notranjepolitičnimi vprašanji. V inozemstvu pa so vedeli povedati, da je odstop vlade neposredna posledica podpisa vojaškega dogovora med Turčijo, Anglijo in Francijo. Bolgarska vlada je menda računala, da bo Balkan postal rusko-nemška domena in da ji bo na ta način mogoče uresničiti svoje zahteve za napram Rumuniji, radi Dobruže. Prišlo pa je čisto drugače, ker je izskočila Turčija in se postavila zaeno z Anglijo in Francijo na stran Rumunije, Madžarska, ki je v bolgarskih računih igrala tudi neke vrste vlogo tihega zaveznika, se je pa pobotala z Rumunijo.

To je bilo letos že drugo presenečenje za odstopivšo bolgarsko vlado. Letošnje poletje so bili v Sofiji namreč prepričani, da bo prišlo do sklenitve vojaškega dogovora med Sovjetsko Rusijo, Anglijo ter Francijo. Taka obvestila in zagotovila so dobili bolgarski politiki, ki so se mudili v Moskvi, naravnost od predstavnikov ruskega režima. Tedaj je bolgarska vlada računala, da bo Bolgarija v okviru tega sporazu-

ma in s posredovanjem Anglije, Francije ter Sovjetske Rusije, prišla do Dobruže in k namirni ki ga reklamira zase.

Zato ni čuda, ako je par ministrov, ki so se razočarali, podalo ostavko in izzvalo krizo vlade.

Nova vlada Kljusevanova bo menda imela nalog, ponovno pridobiti Moskvo za svoje zahteve, in sicer na ta način, da ji bo ponudila oporišča za vojno mornarico na bolgarski obali. Taka oporišča, tako računajo, so za Sovjetsko Rusijo največjega pomena, odkar je Turčija odklonila zahtevo pa zatvoritvi Dardanel za tuje vojne ladje in se Rusija zato ne čuti več dovolj varno na črnomoških obalah.

Prihodnji tedni bodo pokazali pravo ozadje bolgarske vladine krize. Vsekakor je res, da je prva vlada Kljusevanova v zunanji politiki delala pod napaknimi predpostavkami; ako bo prenovljena vlada imela več sreče, se bo šele videlo.

Uradno poročajo iz Sofije, da bo nova vlada, ki sestoji iz neparlamentarcev, nadaljevala politiko nevtralnosti in sporazuma s sosedi.

Vojna na zapadu

je zopet zastala

Poročila z zapadnega bojišča pravijo, da na fronti ni nobenih posebnih akcij in tudi ne streljanja.

Vreme se boljša. Nalivi so povzročili poplave. Pričelo pa je tudi že zmrzovati. S spremembo vremena utegne postati na fronti živahnjejše, zlasti kar se

tiče letalstva.

Večji spopad krajevnega značaja je bil pri Forbachu, kjer so Nemci napadli francoske postojanke v nameri, da bi pregnali Francoze iz neke nemške vasi. Napad se ni posrečil.

Rusija hoče biti nevtralna

Internirana nemška posadka z zaplenjenega ameriškega parnika.

Neka nemška ladja je nekje na Severnem morju ustavila ameriški parnik 'City of Flint', posadko je kršilila, da je zapustila ladjo, nakar so prišli na krov nemški mornarji, ki so parnik s tovorom vred zapeljali v sovjetsko pristanišče Murmansk. Sovjetske oblasti so parnik takoj po prihodu zaplenile in nemško posadko ladje internirale.

Nad tem postopanjem Rusije so v Berlinu začudeni. Istočasno izjavljajo, da je zaplenjena ladja vozila prepove-

dano blago. Ameriška vlada pa vrši poizvedbe, s kakšno pravico so Nemci ladjo zaplenili. Vesti iz Newyorka trdijo, da je ta nemški napad na ameriško ladjo razburil javnost.

Pisatelj Zane Grey umrl. Znani ameriški pisatelj Zane Grey, ki je spisal veliko pustolovnih romanov (tudi podlistek »Mož iz gozda«, ki ga sedaj priobčujemo v našem listu, je od pokojnega pisatelja), je te dni preminul v Kaliforniji v 64. letu.

Nobenih novih odločitev iz Berlina

Nemčija ne bo stavila nobene nove mirovne ponudbe.

Te dni so inozemski listi mnogo pisali o važnih posvetovanjih v Berlinu in predstojećih dalekosežnih odločitvah. Ta posvetovanja so se začela neposredno po objavi podpisa turško-angleško-francoskega pakta. K posvetovanjem niso bili pritegnjeni samo najozi Hitlerjevi sodelavci, ampak tudi nemški poslaniki iz Rima, Ankare in Moskve.

Trdilo se je, da je nemška vlada pozvala Italijo, da se odloči, Rusijo pa, da v duhu med Nemčijo in Rusijo sklenjene prijateljske pogodbe reče, kaj je pripravljena storiti skupno z Nemčijo proti Angliji in Franciji, ker sta odklonili Hitlerjevo mirovno ponudbo.

Baje je Hitler poslal osebno pismo Stalinu.

Ali se je v resnici zgodilo vse to, ali ne, je težko reči. Dejstvo je, da niti Italija, niti Rusija nista dali doslej nobene izjave. Iz Berlina pa poročajo, da ni pričakovati nobenih novih važnih odločitev in tudi ne nobene nove mirovne akcije.

Nemčija hoče samo še kolonije

je izjavil nemški zunanji minister Ribbentrop,

ki je dne 24. oktobra govoril v Gdan-sku. Napadal je Anglijo. Rekel je, da je Hitler vedno delal za sporazum. Chamberlain pa je tolmačil Hitlerjeve ponudbe za sporazum kot slabost Nemčije. Zlasti je prezrl visoko etično vrednost Hitlerjevih zagotovil. Anglija bi bila že lansko leto prihitela Českoslovaški na pomoč, toda ni bila dovolj oborožena. Nemčija ima dokončne meje v Evropi. Na vzhodu države bo naselila svoje manjšine iz drugih držav. Vojno bo vodila do zmagovitega konca.

Volitve v ruske sovjetske bodo dne 24. decembra t. l. Tako je sklenil vrhovni svet.

V bivših pokrajinah Poljske, ki jih je zasedla Sovjetska Rusija, so bile volitve v sovjetska pokrajinska zastopstva in vrhovni svet. Volilnih upravičencev je bilo 9 milijonov, volilo pa jih je 70 odstotkov. Volitve so se vršile rekordno hitro, ako pomislimo, da je bilo treba sestaviti povsod docela nove volilne spiske, zlasti v krajih, kjer je divjala vojna in je bilo vse uničeno, ter da so bili spiski, v kolikor so obstojali, pomanjkljivi, saj je bilo treba vnesti vse 18 let stare in tudi žene, ki imajo v Rusiji volilno pravico.

S. Ignacij Sitter

Iz Trbovelj smo ob zaključku redakcije prejeli žalostno vest, da je dne 24. oktobra umrl po večletnem bolehanju, dolgoletni organizator rudarjev in steklarjev, večletni župan tega velikega rudarskega naselja in eden najstarejših pobornikov socialističnega gibanja v revirih s. Ignacij Sitter.

Njegov življenjepis je del zgodovine delavskega gibanja v prenovljenem revirju. S svojim delom si je ustvaril nevenljive zaslugе za delavski razred, za političen, gospodarski, socialen in kulturni podvig množice delovnega ljudstva in za socializem.

Ime s. Sitterja je znano preko mej naše domovine, na Dunaju, v Gracu, v Slezijski. Tam se je izoblikovala njegova zavest in njegovo socialistično prepričanje.

Od tam je prišel potem k nam. Bil je v Mariboru, pa v Trstu, dokler se ni naselil za stalno v Trbovljah.

Že v mladosti ga je zajela stavka pri Dunaju, ki ga je spravila ob zaslužek in eksistenco. Podal se je v Zagorje, kjer so že bili obveščeni o njegovem delovanju. Zato tudi ni bilo za njega dela in obstanke. Potoval je v prusko Slezijsko in zopet nazaj v Zagorje. Iz Zagorja se je napotil v Trst.

Leta 1902. je bil kot tajnik bolniške blagajne v Mariboru. Leta 1905. je po ustanovitvi politične delavske stranke postal njen tajnik in upravnik »Rdečega prapora«. V teh letih je kot uradni bolniške blagajne ustanovil rudarske organizacije v Trbovljah in Hrastniku.

Po letu 1906., ko je propadel rudarski strik v Trbovljah, je bil s. Sitter pozvan v Trbovlje, da reorganizira strokovno organizacijo »Unijo slovenskih rudarjev«. Tukaj se začne spet novo potovanje njegovega udejstvovanja.

Kot tajnik strokovne rudarske organizacije je v letih 1906 do 1909 neumorno deloval tudi na združnem polju. Prihitej je na Dunaj, da izposluje odobritev pravil za združbo »Delavski dom«. Njegov trud je že v letu 1909 rodil sadove. Dograjen je bil »Delavski dom« v Trbovljah, v katerega so se potem vselile vse

delavske organizacije. Kot tajnik strokovne organizacije je potem brezplačno vodil tudi združbo. V letu 1912 in 1913 se je prometi v združbi »Delavski dom« tako dvignil, da je moral prevzeti vodstvo združbe. Med tem časom je bil v Trbovljah za strokovnega tajnika umrli s. Tokan. V letu 1914. je moral s. Sitter ponovno prevzeti posle strokovnega tajnika in je vodil organizacijo skozi vsa težka leta vojne do leta 1920.

Kot strokovni tajnik se je mnogo bavil tudi z rudarskim zavarovanjem. Na podlagi njegovih pritožb in intervencij je morala plačati Bratovska skladnica 40.000 kron na nepravilno izplačanih rudarskih pokojninah upokojenim rudarjem na roko.

Kot član pritožne komisije v vojnem času je s. Sitter mnogo izposloval za rudarje. S. Sitter je bil tudi soustanovitelj pokojninskega sklada za rudarje, iz katerega so prejeli staroupočijenci podporo k pokojnini. Tudi v Hrastniku je izposloval, da je prišel konzum v delavske roke. Mnogo je tudi deloval na konsolidaciji strokovnega pokreta po vojni.

Kot prvi delavski župan v Trbovljah si je ustvaril nemaljivi spomin: pod njim se je zidala delavska stanovanska kolonija in še druge javne stavbe ter uredilo vprašanje socialne pomoči revnim občanom.

V »Delavskem domu« v Trbovljah bi pa moralo biti ime s. Sitterja zapisano z zlatimi črkami. Ako bi ne bilo njegove volje in njegovega dela, bi tudi ne bilo »Delavskega doma«.

Spomin na veliko njegovo delo v korist proletarijata naj bodri nas, njegovo ime pa ostani zapisano v naših srcih!

Preostali naši sožalje.

Slava pokojniku!

Pogreb s. Sitterja bo v četrtek, dne 26. oktobra ob 4. uri popoldan. Vabimo vse sodruge, posebno pa člane strokovnih, kulturnih in združnih organizacij, da izkažejo zadnjo čast sodruhu in borcu za delavske pravice!

Doma in po svetu

Kandidati za senat v Sloveniji. Ni seji glavnega odbora JRZ so postavili kandidate za senat. Kandidati so: Fran Smodej, dr. Schaubach, Janez Brodar in Alojzij Mihelčič; namestniki so: Bogumil Remec, dr. Jure Adlešič, Ivan Majeriš in Ignacij Hren.

Notranji minister je vstopil v JRZ. Notranji minister Stanoje Mihaldžić je te dni vstopil v JRZ. V vladi sporazuma ima sedaj JRZ enega pristaša več, to je, šest članov.

»Delavska Politika« se prav nič ne pere očitkov, pač pa pri »Slovincu« perejo zamorca in ker ga sami ne morejo oprati, kličejo še druge sile na pomočanje.

Razstava bolgarske knjižice. V nedeljo, dne 22. oktobra je bila v prostorih Narodne galerije v Ljubljani otvorena razstava bolgarske knjižice. Razstava bolgarske knjižice je razstava bolgarske knjižice gotovo na mestu. Naj bi služila zbližanju med obema državama in pomagala zabrisati, kar je ločilo Srbe in Bolgare v preteklih desetletjih.

Hrvatski orožniki se bodo razlikovali od ostalih po uniformah in grbu na kapi. Vseh hrvaških orožnikov je 5000. Poveljuje jim hrvaški general Kvitičijan Tartaglija.

Nova imenovana skupščina zagrebske delavske zbornice se bo vršila 28. t. m. v Zagrebu. Volili bodo upravni odbor in tajnika zbornice (dosedanji tajnik je s. Pfeifer). Po načelu sporazuma bodo najbrže sklepali o razpisu svobodnih volitev v zbornico.

»Merkur« dobi komisarija. Bolniška blagajna »Merkur« v Zagrebu, čije delokrog je razširjen na vso državo, je dobila komisarija v osebi sodnika dr. Rudolfa Crnčiča, ki ga je postavil hrvaški ban. »Merkur« je imel doslej izvoljeno upravo. Toda ta uprava je bila izvoljena proti listi Mačkovega pokreta, ki je propadla. O razmejitvi upravnega področja trgovskih bolniških blagajn, po kateri naj bi »Merkur« smel poslovati samo na Hrvaškem, minister še ni izdal odločitve.

Škofovi v Jugoslaviji se posvetujejo. Dne 24. t. m. je začela v Zagrebu konferenca škofov iz vse Jugoslavije. Za konferenco je dala pobudo nova upravnapolitična razdelitev države, v zvezi s hrvaškim sporazumom. Škofovi se bodo posvetovali, kaj in kako naj ukrenejo, da bodo dobili potrebna sredstva od države in banovin za razne cerkvene ustanove.

Pretepi na univerzi v Zagrebu. Na univerzi v Zagrebu so se spopadli dijaki levičarji in frankovci. Pretep je trajal tri ure. Iz poslopja so metali kamenje in opeko na nasprotnike pred univerzo. En dijak je padel skozi okno prvega nadstropja in se težje poškodoval, nekaj je bilo v pretepu ranjenih. Vmes je posegla policija in meščanska zaščita.

Izmenjava ujetnikov. Angleška vlada je mnenja, da izmenjava ujetnikov med Anglijo in Nemčijo še ne pride v poštev, ker jih je še premalo. Angleži so vjeli doslej 114 Nemcev, ki pripadajo posadkam potopljenih podmornic, ali pa letalcem. Število Angležev v nemškem ujetništvu je pa še mnogo manjše.

Sestanek francoskega parlamenta. V prvi polovici meseca novembra se bo sestal francoski parlament, ki bo med drugim razpravljal tudi v francoskem proračunu.

Med Slovaško in Madžarsko se bodo pričela v kratkem pogajanja za ureditev obmejnih vprašanj. Predvsem pa nameravajo Slovaki in Madžari urediti trgovinske vezi in skleniti tozadevno pogodbo.

Nemški general von Hammerstein in več drugih nemških generalov je bilo po švicarskih poročilih te dni po nalogu kancelarja Hitlerja odstavljenih. General von Hammerstein je igral vidno vlogo v generalštabu nemške vojske.

Nova poljska država. Vesti, da ustanovi Nemčija novo poljsko državo pod svojim protektoratom do 1. novembra t. l., niso resnične, ker v Nemčiji o tem še niso sklepali.

Litvanske čete zasedajo Vilno. Te dni so pričele zasedati mesto Vilno litvanske čete, ruska armada pa postopoma izpraznjuje Vilno, ki so jo Rusi odstopili Litvi.

Še en pokojninski zavod za nameščenje v Novem Sadu zahtevajo novosadska delodajalska združenja za teritorij novosadskega, subotiskega, petrogradskega in somborskega okrožnega urada. Osnovani so bili poleg ljubljanskega pokojninskega zavoda v Beogradu, Sarajevu in Zagrebu. Ustanovitev zavoda v Novem Sadu je bila takrat zavržena.

Sladkorja smo uvozili samo 482 vagonov, dasi je bila dana možnost za carine prost uvoz sladkorja v višini 1202 vagona.

Koliko pridobivajo premožja v Hrvatskem Zagorju? V Hrvatskem Zagorju bi lahko dnevno nakopali okrog 100 vagonov premožja, nakopljejo ga pa samo okrog 10 vagonov.

Nova delniška družba za trgovino s premožjem? V Zagrebu se baje vrše pogajanja z neko firmo za ustanovitev delniške družbe za trgovino s premožjem. Večino delnic bi imel nemški kapital.

Podomače so poslovali na subotiskih občinah. Očistili so ekonomia in sicer kar z ustno odpovedjo. Ekonom je tožil mestno upravo in ta je bila obsojena na plačilo 166.000 dinarjev; plačati mora ekonomu plačo, dokler mu ne bo izstavila pismene odpovedi.

Attlee pri kralju. Angleški kralj je sprejel v avdienci predstavnika angleške delavske stranke, vpokojenega majorja Attleea.

Angleško vojaško odposlanstvo v Madridu. V Madrid je prislo posebno angleško vojaško odposlanstvo.

Sedanji finančni minister Finske s. Tanner, eden izmed vidnih pobornikov finske socialne demokracije, je l. 1905. ob priliki takratne revolucije v Rusiji, rešil življenje Stalinu.

17 ton zlata ruska vlada ni poslala v Nemčijo, ampak v neko holandsko banko, v kateri bo ostalo založeno kot kritje za dobave Zedinjenih držav Rusiji.

Od židov se ni dalo dobiti toliko, kolikor je pričakovala nemška vlada. Lansko leto v novembru je nemška vlada naložila židom 1 milijardo mark odškodnine, ker je žid Grünspan ustrelil tajnika nemškega poslanstva v Parizu. Da se izterja ta kontribucija, je moral vsak žid plačati 20 odstotkov svojega premoženja nemški državi blagajni in to na podlagi računa, da znaša židovsko premoženje v Nemčiji 7 do 8 milijard mark. Izkazalo pa se je, da je bilo židovsko premoženje mnogo manjše, tako, da je nemška vlada izterjala samo 75 odst. predpisane kontribucije. Ker torej ni bila dosežena ena milijarda mark, je vlada sedaj odredila, da se oddaja premoženja poviša na 25 odstotkov. V inozemstvu trdijo, da bo nemška vlada, dasi je povišala odstotek oddaje premoženja za žide, težje izterjala preostanek 25 odst. kontribucije, kot pa je izterjala prvih 75 odst.

Trgovinska pogajanja z Italijo so zaključena

V Beogradu so bila dne 24. oktobra zaključena pogajanja za novo trgovinsko pogodbo z Italijo. Trgovina med Jugoslavijo in Italijo se bo vršila na podlagi izmenjave blaga. Jugoslavija bo morala najprvo precej uvoziti v Italijo, nato šele bo začela uvažati Italija v našo državo, to pa radi tega, ker so hoče

izbegniti, da bi bili mi Italiji dolžni, kot je bilo to doslej slučaj.

Izvažali bomo v prvi vrsti žito in les ter živino, Italija pa nam bo dajala bombaž in riž. Vendar pa bomo pšenice izvozili v Italijo samo 5000 vagonov, dočim smo jo po dosedanji pogodbi 10.000 vagonov. Povečani izvoz živine v Italijo bo zahteval omejitev našega izvoza živine v Nemčijo.

Zaposlitev in zaslužek delavstva v septembru

V mesecu septembru 1939 je število zavarovancev nazadovalo za 2285 in je bilo povprečno 101.687 zavarovancev zavarovanih. Od teh 64.958 moških in 36.729 ženskih.

Bolezensko stanje zavarovancev se je dvignilo za 0,31 odst. in je bilo bolnikov 2946.

Povprečna dnevna mezda zopet pada. Znižala se je v septembru za 0,40 odst. in je znašala din 25,09, celokupna dnevna mezda pa je znašala din 2.551.534,40 in je manjša v primeri z lanskim letom (to velja tudi za druge primerjave) za din 99.137,20.

V mesecu septembru samem pa se je število zavarovancev znižalo točno za 9000 v štirinajstih dneh.

Poljski državni zaklad v Parizu. Poljski državni zaklad, ki je bil shranjen v podzemeljskih prostorih Narodne banke v Varšavi, so neposredno pred obleganjem mesta po Nemci prepeljali v Rumunijo, odtod pa v Turčijo in nato v Sirijo, kjer so ga naložili na neko francosko ladjo in prepeljali v Marseille. Iz Marseille je potem prislo zlato v Pariz. Vlak, ki je vozil to zlato iz Varšave, so Nemci hudo obstreljevali iz letal, pa ga niso pogodili. Zlato hoče poljska vlada porabiti kot kritje za bodočo poljsko valuto.

Transjordanija v vojni z Nemčijo. Poglavar Transjordanije je objavil, da se mora smatrati Nemčijo kot sovražnico dežele.

Angleži bodo vozili les iz Rusije na angleških tovornih ladjah, ruske ladje pa bodo tovorile kovine iz Anglije v Rusijo.

Zane Grey:

Mož iz gozda

»Nel, jaz sem prav tako preplašena kot ti«, je rekla Bo tolažeče in objela svojo sestro.

»To je popolnoma naravno«, je rekel Dale, kot da bi se bil hotel oprostiti. »Toda strah gori, strah doli, pripravljeni morata biti na vse. Stvar je precej resna. Napravil sem, kar sem mogel. In pri meni in Beemanovih dečkih boste bolj varni, kot pa v Magdaleni, ali kjerkoli drugod, razen v hiši Vašega strica.«

»Gospod — gospod Dale«, je jecljala Helen, med tem ko so ji solze polzele po licih, »ali me ne smatrate za strahopetnico — ali nevaležnico. Toda jaz nisem niti eno, niti drugo. Samo — samo — tako strašno mi je šla stvar na živce. Po vseh naših upih in pričakovanju — sedaj pa to — to — to srašno presenečenje!«

»Pusti to, Nel. Vzemiva stvar takšno kot je«, je momljala Bo.

»Tako se govori«, je rekel Dale. »Vidite, jaz sem Vam pač takoj povedal najhujše. Mogoče se bo izteklo brez težav. Čim se srečamo z našimi dečki, bomo presedlali na konje in jo vrezali po gor-skih potih. Ali znate jezdit?«

»Bo je že jzza mlada navajena konj, in tudi jaz znam za silo sedeti v sedlu«, je odvrnila Helen; misel na ježo ji je poživila njen pogum.

»Dobro! Lahko mogoče, da bo treba še nekoliko

25

naporne ježe, predno Vas bom pripeljal v Pino. Halo! Kaj pa je to?«

Skozi škripanje, drdranje in ropotanje voza je začula Helen nažel topot konjskih kopit. Nek konj je švignil v naglem diru po cesti mimo.

Dale je odprl vrata in pogledal ven. Voz je pričel voziti počasneje in se ustavil. Dale je izstopil in gledal po cesti za jezdecem.

»Joe, kdo je bil to?« je vprašal.

»Nimam pojma. Tudi Bill ga ni spoznal«, je glasil odgovor. »Videl sem ga že, ko je bil še daleč za nami. Jezdil je na vse pretege. Ko je prišel mimo nas je zaustavil konja. Sedaj pa je znova pričel dirjati.«

Dale je zmajal z glavo, kakor da bi se mu stvar ne dopadla prav posebno.

»Milt, mimo Roya ne bo prišel po tej cesti«, je rekel Joe.

»Mogoče bo jezdit mimo odcepa, predno bo Roy dosegel cesto.«

»Dvomim.«

Helen ni mogla več prikrivati svojega strahu.

»Gospod Dale, Vi mislite, da je bil kakšen odposlanec, — ki jezdi naprej, da prinese obvestilo — tej Ansonovi tolpi?«

»Lahko mogoče«, je odvrnil Dale prostodušno.

Potem pa se je sklonil mladi Joe na kozlu in zaklical: »Gospodična Helen, le nič strahu. Ta dečko ima več izgleda, da dobi kos svinca v ledvice, kot pa katerakoli druga stvar na tem božjem svetu.«

Te besede, ki so imele namen, da izzvane prijazno in vzpodbujajoče, so se zdele Heleni skoro prav tako tuje, kot nevarnost, ki je pretila njenemu življenju. Davno že ji je bilo znano, kako malo je

vedno človeško življenje na zapadu, toda kar je vedela, je vedela le iz pripovedovanja in si tega ni mogla nikdar prav predstavljati. Ta prijazen, mlad mož je govoril o prelivanju krvi, kot o nečem, kar je samo ob sebi razumljivo — o krvoprelitju radi nje. Te njegove besede so povzročile, da je pomislila na tragično nesrečo, ki se lahko pripeti, — umor se ji je zdel nekaj groznega, s čemur se ni mogla sprijazniti — groza, ki jo je spreletavala, je bila za njo nekaj tako čisto novega, čudovitega, ostrega in zbadajočega, da je vplivala naravnost poburljivo. Helen se je naenkrat zavedla strahotne moralne propasti, opre-zujočih nagonov, da ni vedela ali naj se čudi ali sramuje.

»Joe, daj mi košaro z jedili — ono malo, s čutaro«, je rekel Dale, in stegnil svojo dolgo roko. Skoro nato je postavil svojo, s platnom pokrito košaro v notranjost voza. »Dekleti, jejta, kolikor si poželita in raje več kot manj.«

»Saj imava še najino košaro do polovice polno«, je odvrnila Helen.

»To bosta še vse pojedli predno bomo v Pini... Tako, sedaj pa moram k tovarišema na kozlu večer-jat. Skoro se bo stemnilo, potem bomo morali večkrat ustaviti in poslušati. Toda le nikar se ne bojta.« Po teh besedah je zgrabil za svojo puško, zaprl vrata in splezal na kozla. Nato se je voz zopet zazibal in oddrdral dalje.

Način, kako je Bo segla po tej košari z jedili, ni bilo edino, kar bi na ta dogodkov poln večer v naj-manjši meri začudilo Helen. Helen jo je samo strme opazovala.

(Dalje prihodajči.)

Iz naših krajev

TRBOVLJE

Draginja narašča

Tudi v rudarskih revirjih, posebno pa v Trbovljah, občutno narašča draginja. Sadna letina je bila letos v bližnjih in oddaljenih krajih Trbovelj jako obilna. Vendar se pa prodajajo jabolka in drugo sadje letos dražje kot kdaj prej. Gospodarsko je to za našega kmeta samo zguba, ker delavstvo ne more kupiti dragega sadja, kmetu se pa neprodano sadje uniči na domu. Tudi krompir je dosegel ceno, ki ni bila običajna vsa leta. Če pa vzamemo še druge podražitve, ki imajo zgolj spekulativni namen, ker gre za hlantanje po večjem dobičku, potem moramo pač opozoriti vse merodajne faktorje, da se naredi konec izrabljanju izrednih prilik in podraževanju življenjskih potrebščin brez utemeljitve.

Rudarsko delavstvo je s sklenitvijo kolektivnih pogodb doseglo maksimalne prejemke, tedaj, ko bile cene za življenjske potrebe znatno nižje. Sedanja draginja ni bila vpoštevata pri določanju prejemkov. V podrobnem nakupu, kakor je to pri rudarjih v navadi, izda delavstvo na stotisoče dinarjev več vsled narasle dragine, kakor je pa izdalo v spomladanskih mesecih, ko so se določevali prejemki delavstva.

Navzlic jako dobremu občinskemu gospodarstvu in vsestranski socialni politiki občine, je vseeno velik nedostatek v tem, da nima stalnega odbora, ki bi nadziral cene življenjskih potrebščin v Trbovljah. Že veliko let je minilo, ko so se vršili razgovori na sreskem načelnstvu o določanju cen, posebno cen mesa in mesnim izdelkom. Mislimo, da je vsled naraščanja dragine, ko ne vemo, kdaj se bo ustavilo, pravi čas, da se tudi v tem pogledu ukrene vse, kar je potrebno, da se zaščitijo naši rudarji in njih družine pred draginjo in spekulacijo. V teh odborih bi morali biti tudi zakoniti zastopniki delavstva in zastopniki organizacij.

Smrt vzorne žene. V nedeljo, dne 22. oktobra zvečer je umrla Ivana Pograjc, žena rudarja Pograjca, po daljši in težki bolezni v 49. letu. Pokojnica je bila vzorna mati in gospodinja. Pogreb se je vršil ob veliki udeležbi okoliških stanovalcev in sorodstva v torek, dne 24. t. m. z Retja 99 na trboveljsko pokopališče. Vzorno ženo bomo ohranili v trajnem spominu, žalujoci rodbini in sorodnikom pa izrekamo naše najiskrenejše sožalje.

LITIJA

Sestanek vsega tekstilnega delavstva sklicuje Splošna delavska strokovna zveza Jugoslavije za s soboto, dne 28. oktobra ob 7. uri zvečer, v prostorih g. Cerarja (pri Frankotu). Opozorjamo vse delavstvo, da se tega važnega sestanka udeleži točno in v čim večjem številu.

KRANJ

»Jugobruna« še vedno ni vrnila delavcem zneska, za katerega so bili delavci na zaslužku prikrajšana s tem, ker jim je leta in leta preveč odtegljalo za bednostni fond. Delavski zaupniki, sklicujoč se na predmetno tožbo delavca, ki je iztožil na ta način preveč zaračunane odtegljaje, so pri podjetju intervenirali glede povrnitve zneska vsem delavcem, v kolikor so bili z odtegljaji prizadeti. Vodstvo podjetja je to sicer obljubilo, vendar pa te obljube še ni izpolnilo. Delavstvo pričakuje, da bodo preveč odtegnjeni zneski končno enkrat preračunani in, da bo presežek dobilo izplačan, kajti odtegljajev je že itak preveč in to takih, ki so zakonito določeni.

Krajni medstrokovni odbor bo redno na razpolago organiziranim delavcem v »Cankarjevem domu« ob ponedeljkih, sredo in sobotah ob pol 19. do 20. ure, radi dajanja informacij ter pravne in moralne pomoči, v zvezi z zaščito njihovih zakonitih pravic. Opozorjamo delavstvo, da se poslužuje te prilike, zlasti, ko se gre izključno za njegove koristi.

IZ LOŽKE DOLINE

Izmed štirih lesnih parnih žag v naši dolini sta dve last firme Žagar, ena v Markovcu in druga v Podcerkvi, ki je bila prej last znanih Škrbcev iz Podcerkve. V začetku tega stoletja so Škrbci sezidali moderno parno opekarno, katero so čez par let preuredili v lesni obrat. Zaposljevali so vedno mnogo delavcev iz okoliških vasi v tovarni in na obširnem posestvu, ki se razprostira od tovarne do italijanske meje. Škrbci so bili znani kot izredno delavni ljudje, ki so delali tudi kot ročni delavci, kar pri nas v Sloveniji ni običaj med podjetniki. Med vojno je prišel obrat v gospodarske težkoče. Za vsoto, ki bi jo danes premožem vsak srednjedobro situiran kmet, je prišel obrat v obširnim velikim posestvom in gospodarskimi poslopiji vred v last firme Žagar. Seveda je bil to tudi hud udarec za delavstvo okoliških vasi, ker Škrbci so se vedno držali načela, da v prvi vrsti zaposliti ljudi, ki so potrebni in ne take, ki imajo zaslužek samo za luksoz. Firma Žagar je obratovala s presledki vse do leta 1933, od tega leta je pa popoln zastoj. Letos so odpeljali z obrata polnojermeški na Rakek, kar znači, da se ne misli več obratovati. Za nepristranskega opazovalca je to početje nerazumljivo. Znano je dejstvo, da je v Podcerkvi ugodnejša lega za obratovanje, kot pa v Markovcu. Seveda, ako bi se gospodje živjevali v položaj delavstva, ne bi skoro nov obrat stal že 6 let, ko je vendar toliko delovnih moči na razpolago. — Opazovalec.

ŠT. VID NAD LJUBLJANO

Veliko delavsko zborovanje. Strokovna komisija za Slovenijo sklicuje delavsko zborovanje za s soboto, dne 28. oktobra ob 8. uri zvečer v dvorano g. Kratkega, Vabljani ste vsi delavci, obrtniki in kmetje. Razpravljalo se bo o socialnem, gospodarskem in kulturnem položaju delavstva in ostalih zaščitnih potrebščin plasti prebivalstva.

LJUBLJANA

Brivski pomočniki v boju za svoje pravice

Znano je, da vodi skoraj vsak brivski mojster poleg moškega brivskega salona tudi damski frizerski salon, ne da bi mu bilo treba kdajkoli polagati kak poseben izpit iz damske stroke. Po obrtnem zakonu sta namreč brivska in frizerska stroka istovetna. Leta 1937 so se pa gg. mojstri naenkrat izmislili, da bi bilo zelo dobro (namreč za omejitve konkurence) sprejeti § 23, t. 58 obrtnega zakona ter ločiti frizersko stroko od brivske. Bodoče generacije bi morale potem napraviti dva mojstrska izpita, kar je seveda zvezano z velikimi stroški in marsikateri bodoči mlad mojster bi pač vodil samo moški brivski salon, medtem ko bi sedanjí gg. mojstri vodili oba salona; četudi z enim samim izpitom.

In resnično so gg. mojstri dosegli, da je 30. januarja 1937 izšla uredba, ki je frizerski obrt ločila od brivskega.

Ker pa predstavlja omenjena uredba poslabšanje položaja za sedanje pomočnike (če že predvideva poseben izpit za damsko stroko za bodoče mojstre, potem bi morala v isti sapi določiti, v katerem roku imajo sedanjí mojstri polagati izpit iz damske stroke ter jim v nasprotnem slučaju odvzeti pravico voditi frizerski salon), zato je ljubljanska podružnica Zveze brivskih pomočnikov sklicala za v nedeljo, dne 22. t. m. veliko protestno zborovanje, katerega so se udeležili tudi delegati

iz Maribora in Celja.

Izredno dobro obiskano protestno zborovanje je otvoril stari in zaslužni borec za pravice brivskih pomočnikov s. Vašl. V svojih nazornih in jedrnatih izjavah je bil pomočnikom storjeno krivico, vsled katere je že bila delegacija organizacije pri g. banu. Pomočniki upravičeno pričakujejo, da bodo merodajni činitelji čimprej spoznali to krivico ter vpoštevati tozadevne želje in zahteve pomočnikov. Ločitev frizerske in brivske stroke tudi ni v interesu pobijanja brezposelnosti med pomočniki in pomočnicami.

V istem smislu sta govorila na tem protestnem zborovanju tudi predsednik mariborske podružnice s. Terpic in predsednik celjske podružnice s. Lazzarini. Poleg ostalega sta še osvetljevala razmere v delavsko-nameščenskih samoupravnih ustanovah ter zahtevala čimprejšnjo vzpostavitev takega stanja, ki bo odgovarjalo interesom celokupnega delavstva in nameščenstva v Sloveniji.

Po daljši in izredno poučni debati, v kateri se je videlo, da so brivski pomočniki v Sloveniji složni v boju za svoje pravice, je predsednik Vašl zaključil protestno zborovanje z izjavo, da pričakujejo od merodajnih činiteljev v najkrajšem času popravilo vseh krivic, ki izvirajo iz omenjene uredbe.

MARIBOR

Predavanje o plinski vojni »Vzajemnost« priredi v sredo, dne 25. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice, Sodna ul. 9-II. Predavanje o plinski vojni. Predaval bo g. prof. Modic Stanko, ki bo pokazal tudi par eksperimentov.

Krajni Medstrokovni Odbor v Mariboru poziva vse strokovne organizacije in kulturna društva, da se s svojim članstvom v čimvečjem številu udeležijo odkritja spomenika padlim žrtvam dela v Rušah, ki se bo vršilo v nedeljo, dne 29. oktobra ob 15. uri na pokopališču v Rušah. Skupni odhod bo s Koroškega kolodvora ob 13.46 uri. Vožnja je nedeljska — torej polovična! Pridite vsi!

K. M. O.

Kaj pa dela odbor za pobijanje draginje? Kakor znano, je bil imenovan odbor za pobijanje draginje v našem mestu. Delavstvo v tem odboru ni zastopano, Draginja narašča in prav nič ne izgleda, da bi se cene ustalile. Odbor za pobijanje draginje ima nalogo, da nadzira cene. Najprej naj bi ugotovil cene življenjskih potrebščin na dan 1. avgusta letošnjega leta in takratne cene vzporedil s cenami, ki so sedaj. V kolikor so se cene za vsako vrsto življenjskih potrebščin povišale, bi moral odbor ugotoviti vzrok povišanja cene in se izjaviti, ali je povišanje utemeljeno, ali ne. Zlasti velja to za specerijsko blago. Ako povišanje ni utemeljeno, t. j. ako veletrgovec ali trgovec ne plačata blaga pri nakupu dražje, kot pa sta ga 1. avgusta, bi moral odbor takoj potrebno ukreniti, da se cene znižajo. Odbor naj bi od časa do časa poročal, kaj je ukrenil v svrhu preprečenja prasta cen. Nadalje bi moral obveščati javnost o kaznih, ki so bile izrečene po zakonu o pobijanju draginje, bodisi od upravnih oblasti, bodisi od sodišč. Radi preskrbe prebivalstva s ceninami živil pa bi moral misliti na ureditev občinske aprovizacije ter zahtevati na pristojnih mestih potrebne kredite. Važno bi bilo tudi, ako bi odbor, na podlagi praktičnihkušenj, dal ministru za socialno politiko novih pobud za izboljšanje zaščite konzumentov, ker je minister za socialno politiko ob priliki objave naredb je tudi sam izjavil, da želi predlogov in nasvetov. Odbor za pobijanje draginje mora služiti javnosti, zato tudi mora biti njegovo delo javnosti znano.

Zopet bo treba razkopati novo tlakovano cesto. Dela na cesti, ki vodi mimo gradu, so trajala precej dolgo in ko je bila cesta urejena, je bilo splošno mnenje, da so v njo položeni vsi vodni, kabli, cevi itd., ki prihajajo v poštev. To mnenje pa se je sedaj izkazalo kot zmotno. Različni ljudje so namreč opozarjali na to, da bi se naj bilo ob priliki prekopavanja ceste napeljalo tudi plinski vod do gradu, toda ta predlog tedaj ni bil vpoštevan. Reklo se je, da v gradu plin ni potreben. Od tega je minulo komaj par mesecev, ko se je naenkrat pokazala potreba, da mora grad imeti tudi plinski napeljava. Zato bodo morali sedaj napeljati plin iz Gregorčičeve ulice, razriti precejšen del novo tlakovane ceste in položiti plinovod. Ako bi se bilo delo opravilo takrat, ko je bila cesta razkopana, bi bilo vse skupaj stalo nekaj sto dinarjev, sedaj, ko bo treba znova razkopavati cesto, bo pa treba šteti za isto stvar precej tisočakov. In nazadnje se s takim prekopavanjem tlakovane ceste pokvari cestišče, ki ga vsaj eno leto ni mogoče pravilno urediti, ker je treba čakati, da se zemlje usede. Pa tudi ko se zemlja usede in cesta na novo potlaka, cestišče ni več tako, kot pa je bilo, ko se je polagal tlak na vsej površini ceste. Takle primer je poučen, za to, kaj vse je treba upoštevati, predno se občina odloči za tlakovanje te ali one ceste in kako potrebno bi bilo, ako bi se različnih podzemeljskih vodov ne polagalo enostavno v zemljo, ampak v cementne cevi, da bi bilo mogoče v slučaju kakšnega kvara brez razkopavanja cestišča popraviti nastalo škodo.

Poleg naših izselencev se v zadnjem času vozi vsak teden okrog 100 bolgarskih vrtnarjev, ki so bili zaposleni v Nemčiji, nazaj v svojo domovino. Od takih dneh je pri nas na železnici dokaj neugodno potovati, ker so vsi vagoni 3. razreda brzovlaka zasedeni. Železniška uprava bi morala priklopiti vsaj še en vagon za potnike proti Zagrebu.

CELJE

K popravku Metalnega akcionarskega društva radi smrti delavca Vrečka Josipa. Navedbe v tozadevni naši notici se opirajo na zdravniški izvid zdravnika OUZD v Vojniku, g. dr. Mikuša. V tem izvidu pravi zdravnik, da je smrt nastopila vsled zastrupljenja in da je smatrati smrt Vrečka kot neizogledno. Da ne bi javnost mislila, da hočemo namenoma škodovati podjetju, bomo v eni izmed prihodnjih števil našega lista priobčili dobesedno, kaj je napisal v tem izvidu zgoraj omenjeni zdravnik. Žena nam je tudi osebno sporočila, da ji je bolnišnica v Celju odgovorila na zahtevo, da se ji naj izroči zdravniški izvid, da tega ne more storiti, ker take izvide sme dati samo oblasti na vpogled, da pa ji lahko povedo, da je njen mož umrl na posledicah zastrupljenja, kakor je že vojniški zdravnik ugotovil. Kakor rečeno, mi se bomo k zadevi povrnili, da stvar do kraja razčistimo.

Seja »Vzajemnosti« se bo vršila v ponedeljek 30. oktobra s pričetkom ob 20. uri. Vabljeni vsi odborniki radi važnosti in nujnosti dnevnega reda.

Seja poverjeniškega krožka »Delavske Politike« se bo vršila v soboto, 28. oktobra ob 20. uri. Vsi in točno!

Celjsko gledališče. Sreda, 25. oktobra, ob 20. uri: »Celjski grofje«. Gostovanje mariborskega gledališča.

STORE

Žalostno, pa vendar resnično. Delavstvo zaposleno v železnici že itak preživlja kritične čase radi svojih mizernih mezd. Sedaj je pa vodstvo prepovedalo delavstvu uživanje alkoholnih pijač med delom. Letos je sadje povsod dobro obrodilo, tako tudi pri nas, zato je delavstvo nosilo v službo kruh (namesto slanine ali prekajenega mesa, ki stane v tovarniškem konzumu do din 40 kg) in sadjevec. Nekdo si je izmislil in prepovedal prinašati sadjevec v tovarno. Posebnega vzroka za prepoved ni bilo, ker se pri težkem delu in večkrat tudi v vročini, s sadjevcem človek ne more opiti in ga tako velike množine tudi nihče ne nosi s seboj. Manjka samo še prepoved uživanja kruha in nazadnje ukinitve mezd, pa bo vladala v Št. rah še doba suženstva.

Prizadeti delavci.

LAŠKO

Čemu vozi laški cestni odbor gramoz na cesto? Na banovinsko cesto od železniskega mostu nasproti Radiotherme, proti rudniški separaciji, je laški cestni odbor navozil gramoz na kupe in to že v poletnih mesecih. Ti kupi gramoz so zelo na gosto nasuti in se morajo rudarji umikati vozilom na ta način, da se vzpenjajo na te kupe gramoz. Sedaj je nastopilo jesensko deževje in je vsa cesta blatna, gramoz pa leži ob robu ceste.

ČRNA PRI PREVALJAH

Rudarsko zborovanje

katero se je vršilo v nedeljo, dne 22. oktobra, je bilo nad vse dobro obiskano. Po malem le prihaja spoznanje, da je rešitev naših vprašanih odvisno od nas samih, *Čas bi že res bil, da se odpovemo iluzijam za vedno in da se bomo v bodoče zanašali le na lastno moč in zavednost.* Mi pa vemo, da je imel le Marx prav, ko je rekel: »Rešitev delavstva bo delo delavskega razreda samega!«

Redna seja »Vzajemnosti« se bo vršila v soboto, dne 28. oktobra ob 8. uri zvečer. Naj brez tehtnega vzroka nikdo ne izostane!

STUDENCI PRI MARIBORU

»Ljudska univerza« v Studencih ima svoje prvo predavanje v četrtek, dne 26. oktobra. Predaval bo g. dr. Vatovec: »Razmišljanja ob 150 letnici francoske revolucije«. Kakor vsako leto bo tudi letos vključen v predavanje tehnik v slikah, kakor tudi humoristične slike.

Ali si že poravnal naročnino? Ako ne, izpolni svoje dolžnost!

LJUDSKA SAMOPOMOČ

v Mariboru, reg. pom. blagajna

masa domača zavarovalna neta-nova v Dravski banovini, ki plodono deluje že od leta 1927 in je izplačala takom obstoja nad 37 milijonov din na pogrebnišnih in doti.

Zavaruje za pogrebnišne zdrve osebe obeh spolov od 17. do 70. leta do največ din 10.000— in

na doto mladostne od 1. do 16. do največ din 25.000— plačljiva ob dojenem 21. letu.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNO IN BREZOBVEZNO POJASNILA

MALI OGLASI

Naši čitatelji kupujejo najcenejše pri naših inserentih!

Priporoča se

SPECERIJSKA TRGOVINA

Delavski dom I. I. I. I. I.

Maribor, Frankopanova ulica 1.

FRANC REICHER, MARIBOR

Tržaška cesta 18, se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo oblek za gospode in dame po najnižjih dnevnih cenah. Hitra izdelava.

Delavski pravni svetovalec

Posiljanje živil v Nemčijo (Brezno)

Vprašanje: Ali je dovoljeno poslati v Nemčijo živila (mesne izdelke) ter koliko kilogramov?

Odgovor: V zadnjem času je v Nemčiji ves uvoz pod strogo državno kontrolo ter praviloma dopuščajo le one pošiljke, ki so v smislu sklenjenih meddržavnih trgovinskih pogodb. — Seveda vsako tako blago strogo pregledajo.

Od živil se pa sme izven tega pošiljati v Nemčijo le del mesnih izdelkov in sicer suhe klobase in hamburška slanina. Vsa ostala živila, kakor tudi vsi ostali mesni izdelki, tudi prekajeno meso, je pod uvozno prepovedjo. Ta dopustitev velja za pošiljke do 5 kg.

Navedene uvozne določbe za pošiljke v Nemčijo veljajo tokrat, ter je mogoče, da se v kratkem še spremenijo.

POBREŽJE PRI MARIBORU

Kaj takega nismo pričakovali. V sredo, dne 11. oktobra se je vršil v šoli sestanek več kulturnih društev, sklican na inicijativo tezenskega »Sokola« in »Vzajemnosti«. Namen sestanka je bil poživitev skupnega narodno-obrambenega dela in so bila vabljeni vsa društva. Nekatera so izostala. Kakor »Slovenski gospodar«, tako se je tudi »Slovenec« z dne 15.

t. m. obregnil ob to akcijo in med drugim piše: »Nedolgo po tem vabilu je bil na »Slomškov dom« izvršen napad. Na odru se je baš vršila igra, ko so zažvenketale šipe in ko je kamen priletel na oder. Bolje, da nas naši nasprotniki na skupne sestanke ne vabijo več.« Takšno pisanje se obsoja samo po sebi, ker mu manjka vsaka osnova. Spravljati vabilo za skupno sodelovanje v korist vsega slovenskega naroda v zvezo s pobalinstvom, je kaj nelogično in služi le cenzurnemu in prav nič prepričevalnemu izgovoru. Obžalujemo, da gotovi krogi še danes niso spoznali, kam vodijo medsebojne razprtije. Gotovo jim razmere v občini še niso znane. Vsi, ki jim je pri srcu usoda našega ljudstva, obsojamo takšen izpad in upamo, da se bo le našla pot do skupnega dela pri stvarih, ki morajo biti vsem svete. Treba je dobre volje in iskrenega čuta za skupno stvar. — Požrežan.

Rešeni nemški letalci. Po vsakem nemškem letalskem napadu na angleške ladje je uničenih po par nemških letal. Nekatera letala pa ne popadajo takoj v morje, ampak težko poškodovana polete nazaj proti nemški obali in se šele med potjo zrušijo. Te dni je nek danški parnik naletel na dva nemška letalca, ki sta na razbitinah letala plavala na morsk gladini. Dva taka letalca pa je rešil nek angleški parnik.

Županstvo občine Trbovlje

sporoča prebivalstvu žalostno vest, da je preminul gosp.

Ignac Sitter

bivši župan občine Trbovlje.

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 26. oktobra 1939 ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti.

Županstvo.

Umrli nam je naš dobri oče

Ignac Sitter

bivši župan in upokojeni uradnik v Trbovljah

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil dne 26. oktobra 1939 ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti.

Zalujoči ostali.

Zadruga „Delavski dom“ Trbovlje

naznanja tužno vest, da je preminul zadrugnik

Ignac Sitter

njen dolgoletni ravnatelj Konzumnega društva in zadruga „Delavski dom“.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 26. oktobra 1939 ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti.

Načelstvo.

Zveza Rudarjev Jugoslavije

javlja pretresljivo vest, da je preminul sodrug

Ignac Sitter

njen dolgoletni zaslužni tajnik.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 26. oktobra 1939 ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti.

Odbor.